

קבב א ב ג מ"י פ"ט
מה"ל מלוה וזה
הלכה ה סנה לאין קנא
טו"ש"ע י"ד ס"י קעה סעיף
:1
קבב ד ה מ"י ס"פ
הלכה ה סנה ס"ט
טו"ש"ע י"ד ס"י קקב סעיף
:7

דלמא רבי שמעון היא בו' אבל לרבנן זין פסק וזין לא פסק שקיל כדשתא ויחא ליה לאוקמה כרבי שמעון טפי דהשתא לא הוה אלא שמי מחלוקת דרבנן דרבי שמעון כ"י יהודה דמתניתין אבל אי מתני' רבנן היא איכא שלש מחלוקת בלא פסק דלר' שמעון אין הלוקח יכול לחזור בו כלל אפי' אם הוא רוצה לקבל מי שפרע ולרבנן יכול לחזור בו וקאי במי שפרע ולרבי יהודה אפילו מי שפרע ליכא ועוד דקברא הוא דלרבנן דרבי שמעון כיון דלא נתקיים המקח בשעת מתן מעות ויכול לחזור הלוקח אפי' לא הוול אלא שהיה במי שפרע אם כן כשהוול השער אפילו במי שפרע לא יהיה דדעתיה דאיש אתרעא זילא אבל לר' שמעון דקבר דלוקח לא מני הדר ביה להכי אי פסק כשער הגבוה שקיל כדשתא אי לאו שקיל כדמעיקרא דליכא למימר לדידיה לישקול כדשתא משום דדעתיה דלוקח אתרעא זילא דהרי נתקיים המקח משעת נתינת המעות לנענן שלא יוכל לחזור אפילו יקבל עליו מי שפרע: **תיפוק** ליה דש"ח שויה. ארז פפא פריך דלמר לעיל אנא נמי לקבל מי שפרע קאמינא ופריך דלא שייך מי שפרע בשליח ולשון תיפוק ליה יש ליישב דה"ק דנהי דלא נתבטלו דברי רב פפא ממתת קושיא של רבינא מכל מקום תיפוק ליה דשויה שליח: הלוי

ימות הגשמים איכא בינייהו: ופוסק עמו כשער הגבוה: ההוא גברא דיהיב זוזי לנדוניא דבי המוה לסוף זל נדוניא אתו לקמיה דרב פפא אמר ליה איי פסקת עמו כשער הגבוה שקיל כדשתא ואי לא שקיל כי מעיקרא אמרו ליה רבנן לרב פפא ואי לא פסק שקיל כמעיקרא מעות נגיחו ומעות לא קנו אמרו להו יאנא נמי לקבולי עליה מי שפרע קא אמינא אי פסק כשער הגבוה מוכר קא הדר ביה מקבל עליה מוכר מי שפרע אי לא פסק לוקח קא הדר ביה מקבל עליה לוקח מי שפרע אמר ליה רבינא לרב פפא וממאי דרבנן היא דפליגי עליה דרבי שמעון דאמרי מעות לא קנו ואפילו הכי אי פסק כשער הגבוה שקיל כדשתא אי לא פסק שקיל כדמעיקרא דלמא ר' שמעון היא דאמר מעות קונות וכי פסק כשער הגבוה שקיל כי השתא אי לא פסק שקיל כמעיקרא משום דקני להו זוזי אבל לרבנן בין פסק בין לא פסק שקיל כי השתא דדעתיה דאיניש אתרעא זילא אמר ליה אימור דאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי מי אמר דאי לא תימא הכי מי שפרע בלוקח לרבי שמעון לית ובי תימא הכי נמי והתניא מכל מקום כך הלכה אבל אמרו חכמים מי שפרע בו' מאי מכל מקום לאו דלא שנא לוקח ולא שנא מוכר מקבל עליה מי שפרע אלא כי קאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי לא אמר אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ותיפוק ליה ידשליה שויה מעיקרא א"ל בתגרא דובין ומזבין: **בתני'** ימלוה אדם את אריסיו חטין בחטין לזרע אבל לא לאכול שהיה רבן גמליאל מלוה את אריסיו חטין בחטין לזרע ביוקר והוולו או בוול והוקרו נוטל מהן כשער הוול ולא מפני שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: **גמ'** תנו רבנן מלוה אדם את אריסיו חטים בחטים לזרע בד"א שלא ירד אבל ירד אסור מאי שנא תנא דידן דלא קא מפליגי בין ירד ובין לא ירד ומאי שנא תנא ברא דקא מפליגי בין ירד ובין לא ירד אמר רבא ר' אידי אסברה ניהליי באתרא דתנא דידן אריסא יהיב ביזרא בין ירד ובין לא ירד כמה דלא יהיב ביזרא מצי מסליק ליה וכי קא נחית לבציר מהכי קא נחית באתרא דתנא ברא מרי ארעא יהיב ביזרא אי לא ירד דמצי מסליק ליה כי קא נחית לבציר מהכי קא נחית אי ירד דלא מצי מסליק ליה אסור תנו רבנן אומר אדם לחבירו הלוי

ימוס הגשמים איכא בינייהו. תנא קמא כל ימות השנה קאמר ופליגי עליה רבי יוסי ואמר לא שנה ימות החמה ולא שנה ימות הגשמים עד שיהא לו למוכר ובל באשפות וחכמים ממירין אף על פי שאין לו יש לאחרים אם ימות החמה הן שהכל יש להן ובל שכבר נרקב ונישוף צימות הגשמים ונעשה ובל אבל צימות הגשמים לא: **ופוסק עמו כשער הגבוה.** אכולה מתני' קאי שריך לפסוק עמו שאם יחולו ויפתחו דמי השער ויגבה שער הפירות שיתנו יותר בשלע שיתן לו כשער הזול ואם לא פסק כן יקבל על כרחו כשער שפסק: **ההוא גברא דיהיב זוזי לנדוניא דבי המוה.** ופסק עם מוכרי נדוניא תכשיטי הצנות ונתן להם מעות להיות מוכנים ליום פלוני ועשאו חמיו שליח לפסוק: **ול נדוניא.** ורצה לחזור שאין חמיו רצה לקבלה צדמים הללו: **מוכר קהדר ציה.** כשאינו מקיים תנאו ליתן כשער הזול: **וממאי.** דמתני' דמנריך ליה לפסוק כשער הגבוה אפילו לרבנן קאמר דפליגי עליה דר' שמעון דפרק הזהב (לעיל דף מה). ואמרי דלוקח יכול לחזור בו כמוכר ואין לו עליו אלא מי שפרע בחור בו אף בלא נשתנה השער ואפילו הכי אמרינן במתני' כי נשתנה השער ואיכא למימר הואיל ולא נתן המעות על מנת לקבל עכשיו אלא לאחר זמן ובמך כך נשתנה השער דעתיה אתרעא זילא הוא לא אמרינן הכי אלא אם כן פסק בפירוט שער הגבוה דשקיל כדשתא ואי לא שקיל כמעיקרא או יקבל מי שפרע: **דלמא מסני'.** דאכרכא לפרושי: **רבי שמעון היא דאמר מעות קונות.** וגבי מוכר הוא דתקון רבנן חזרה כי לא משיך מיניה ומקבל מי שפרע אבל לוקח לא מני הדר ביה מני יהיב זוזי (ה) אף כי לא נשתנה השער ומשום הכי כי נשתנה השער נמי הואיל ומעות קונות לא מני הדר ביה האי לוקח דמתני' דקנו ליה זוזי. אבל לרבנן דאמרי אף לוקח יכול לחזור בו אפילו צ' בשעה שלא נשתנה ולא קני אלא לקבולי מי שפרע היכא דנשתנה השער והוא לא נתן מעות אלא ע"מ לקבל לאחר זמן אימא לך דמי שפרע נמי ליכא ואפילו לא פירש: **דדעפיה דאיניש.** הפוסק עד לאחר זמן: **אתרעא זילא הוא.** אם ישתנה

במך הזמן: **אימור דאמר רבי שמעון.** דלוקח לא מני הדר ביה: **חד תרעא.** כגון שלא נשתנה השער או הפוסק ע"מ לקבל מיד ונשתנה ובמך כך נשתנה השער דכי פסק לאו אדעתא דתרעא זילא פסק: **בפרי פרעי.** כי מתניתין: **מי אמר.** מודה הוא דחוזר ואין עליו אלא מי שפרע וכי נמי אוקמת לה כרבי שמעון להנלל מקללת מי שפרע מנריך לה לפסוק כשער הגבוה ואם לא פירש וחוזר בו מקבל מי שפרע וה"ה לרבנן דבתרי תרעי לא פליגי: **דאי לא סימא.** דמודי ר"ש בתרי תרעי דלוקח יכול לחזור בו ויקבל מי שפרע: **במתניה:** והתניא **מכל מקום כך הלכה בו'.** ור"ש קאמר לה דפרק הזהב (לעיל מה). **וסיפוק ליה.** דאין כאן מי שפרע אלא לוקח נדוניא זו דהא שליח שיהי של בית חמיו עשאוהו שליח לפסוק וחמיו חוזר בו ומה צדו של זה לעשות שצ"ד מקללין אותו וחמוה נמי לאו בר קבולי מי שפרע הוא דמני אמר היה לך לפסוק כשער הגבוה ולתקוני שדרתיך ולא לעומי ודכבר עיוות במה שהיה עליו לתקן לא נעשה שלוחו: **בסגרא דובין ומזבין.** לא שליח נעשה אלא הוא פסק עם חתנו וחתנו פסק עם אחרים ומשמכר א"כ לא פסק חמיו עמו זה פסק כדי למוכרה לחמיו ולהשמכר: **בתני' חטין בחטין לזרע.** סאה צסאה וצגמרא מפרש טעמא: **שהיה ר"ג.** כלומר לך הורך לשנות משנה זו לפי שהיה ר"ג מחמיר שאם החלו נוטל מהן כשער הזול ואשמועינן מתניתין לא שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: **גמ' שלא ירד.** עדיין לא ירד האריס למוכה לעבודה בשום עבודה: **אבל ירד אסור.** כדמפרש ואזיל: **רבי אידי אסברה לי.** ביזרא. הזרע: **מני מסלק ליה.** צעה"ב. הלכך אפילו ירד וכבר חרשה הואיל וציד צעה"ב לסלקו בשביל שאין לו זרע כשלוה ממנו חזרה וכשיוקרו חטין יתן חטין אין זו הלואה. אלא לצביר מהכי נחית הרי הוא כיווד למוכה מעכשיו ע"מ שיטול צעה"ב הזרע תחלה מחלק המגיע לאריס והאריס יטול השאר בשכר ערחו ויטול פחות משאר אריסין כשיעור הזרע ועל מנת כן ירד שיטול פחות משאר אריסין כשיעור הזרע: **מרי ארעא יהיב ביזרא.** זה היה קרקע שלו יפה ושינה ממנה העיר להטיל על האריס הלכך אם פסק כן עמו במחילתו קודם שירד דמני מסלק ליה כי נחית לצביר מהכי נחית ואין זו הלואה. אבל ירד ומתחילתו לא פסק עמו שיהא הזרע שלו ואחר מיכן נתרצה מחליו ע"י קבלת דמים או מתנה אין ירדתו עכשיו למוכה דנימא לצביר מהכי נחית והלואה היא גביה ואסור: וקוף

(א) לעיל מד. מו. ג. לעיל
מח. מט. [מוספתא פ"ג,
(א) ר"מ מ"ו ע"ין במהרש"ל
ובמהרש"א, ד] י"ל בשער
יעב"ד, (ה) י"ל איני יעב"ד
וע"י רש"ש.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ר' שמעון
וכי מני יהיב זוזי כי
לא נשתנה השער ומשום
הכי אף כי נשתנה פ"ל
ו"ב ויש ליישב לשון אף
כמו שכתב בספרים ור"ל
דלוקח רוצה לחזור אף שלא
נשתנה השער וק"ל: